

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції

15 жовтня 2025 року

Полтава
2025

ББК У012.4(4Ук)л0
УДК 330.5(477):339.9(063)
НЗ5

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу керівництва
Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка» заборонено

Редакційна колегія: Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор; Бакало
Н.В., к.е.н., доцент; Безрукова Н.В., к.е.н., доцент; Амеліна І.В., к.е.н, доцент;
Свічкарь В.А., к.е.н., доцент; Титаренко Л.М., к.е.н., доцент

Пріоритети розвитку національної економіки в умовах глобалізації:
Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції,
15 жовтня 2025 року. Полтава: Національний університет «Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка», 2025. 206 с.

У збірнику матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-
конференції розкриваються пріоритети розвитку національної економіки в
умовах глобалізації. Наукові дослідження авторів спрямовано на з'ясування та
розв'язання теоретичних і практичних проблем міжнародної економічної
діяльності України в умовах військових дій та післявоєнного відновлення;
реалізацію завдань та пріоритетів євроінтеграції України; визначення шляхів та
перспектив розвитку туризму в Україні та світі.

Збірник розраховано на науково-педагогічних працівників, аспірантів і
студентів, усіх, хто цікавиться сучасними економічними проблемами в умовах
глобалізаційних процесів.

*Матеріали друкуються мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.*

© Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

Чичкало-Кондрацька Ірина Борисівна,
доктор економічних наук, професор
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

ГЛОБАЛЬНІ ВИМІРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Глобалізація, як і будь-який складний та багатоаспектний комплекс суспільних процесів, має як переваги, так і недоліки. Серед перших – прогрес у галузі технологій зв'язку та транспорту, що, власне, і стали основними рушіями глобалізації. Серед других – посилення світової майнової нерівності: якщо на початку ХІХ ст. доходи бідних і багатих країн різнилися між собою втричі, то на початку ХХІ ст. – вже у 18 разів. Ідеться, однак, не тільки про країни, а й про окремі регіони в межах країн, а також транснаціональні корпорації.

Що стосується України, то вона посідає 46-ге місце в індексі глобалізації у 2023 р. з показником 72,97 (KOF Globalization Index 2023), який розраховується Швейцарським економічним інститутом за трьома основними групами показників – економічними (критеріями тут виступають обсяги інвестицій, а також експорту й імпорту), соціальними (персональні контакти, у тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет та мобільного зв'язку) і політичними (представленість різних груп інтересів у формі офіційних організацій, інтегрованість країни у глобальні політичні процеси тощо). Однак у цьому рейтингу не відображено якісний бік глобалізації [1].

Про те, що Україна досі належно не конвертує свою відкритість у добробут, свідчить її 60-те місце в Глобальному інноваційному індексі у 2024 році (Global Innovation Index 2024), вона знаходиться в групі країн з рівнем доходів нижче середнього (Lower middle-income group) [2].

Україна цього року втратила дві позиції в Глобальному індексі м'якої сили (Global Soft Power Index 2025) і тепер посідає 46 місце, її загальний показник в індексі знизився на 1 бал. Така динаміка зумовлена зниженням рівня міжнародної уваги та підтримки, яку наша країна отримувала в попередні роки [3]. Водночас Росія зберігає 16 місце в рейтингу, маючи значну підтримку в країнах своїх східних союзників, попри різку критику з боку Заходу. Показник “Репутація” («Reputation») також зазнав помітного спаду: Україна опустилася відразу на 19 позицій та посідає 95 місце серед 193 країн. За показником “Врядування” (“Governance”) Україна опустилась на 17 позицій (до 77-го місця), а за “Впізнаваністю” (“Familiarity”) – на чотири пункти, до 20-го місця.

Також зафіксовано, що вартість бренду України зросла на 2,4% (\$101,459). Ключове завдання усіх стейкхолдерів, дотичних до стратегічних комунікацій України зараз, – працювати на поглиблення знань про справжню Україну, не покладатись лише на емоційні оцінки. Підвищення обізнаності про те, що Україна може запропонувати світу в різних сферах – від defence tech до досягнень у спорті, культурі, освіті, та прогресу у сфері сталого розвитку. Нам

необхідно мати чітке бачення того, який бренд України ми прагнемо сформувавши, та розробити для цього цілісну національну бренд-стратегію.

Залежно від галузі, здобутки в якій можуть допомогти Україні знайти свою нішу в глобалізаційних процесах і отримувати економічну та іміджеву вигоду, фахівці виокремили кілька основних, прийнятних для нашої країни, сценаріїв подальшого розвитку. Перший, найбільш бажаний і найоптимістичніший (але, на жаль, найменш імовірний) – входження України в глобальну економіку на основі технологічної складової, яка є визначальною для сучасних інформаційних суспільств.

Другим, реалістичнішим сценарієм є акцент на запровадженні інноваційних підходів у галузі сільського господарства, але не лише для виробництва, а й для розвитку сільської місцевості в цілому, а саме: зелений туризм, поєднання культурної та природної спадщини, а також розвиток місцевої громади. Проте тут Україна може стикнутися з проблемами, спричиненими наслідками співпраці фермерів із транснаціональними компаніями. Головний ризик такого партнерства полягає в нехтуванні структурою локального й національного попиту внаслідок включення дрібних виробників до глобальних циклів. Спробою подолати вказаний недолік глобалізації є повернення до локальних цінностей у сільській місцевості – так звана релокалізація, або глокалізація, найбажаніший, з точки зору сталого (збалансованого) розвитку, сценарій.

Таким чином, Україна відіграє важливу роль в глобальних трансформаціях, які вже відбуваються або потреба в зміні яких вже стала очевидною. Ці зміни стосуються геополітики, проблем функціонування міжнародних організацій, глобальних ринків, діяльності глобальних корпорацій, диверсифікації ланцюгів постачання енергоресурсів, сільськогосподарської продукції та ін.

Список використаних джерел

1. KOF Globalization Index 2023. URL: <https://kof.ethz.ch/en/forecasts-and-indicators/indicators/kof-globalisation-index.html> (дата звернення: 09.10.2025).
2. Global Innovation Index 2024. URL: <https://nipo.gov.ua/hlobalnyj-innovatsijnyj-indeks-24/> (дата звернення: 09.10.2025).
3. Global Soft Power Index 2025. URL: <https://brandukraine.org.ua/uk/news/ukrayina-opustilasya-na-46-misce-u-globalnomu-indeksi-myakoyi-sili-2025/> (дата звернення: 09.10.2025).